



# Вперед

ТИЖНЕВА МАСОВА ГАЗЕТА П'ЯТНИЦЯ, 12 червня 2020 року, № 20 (7171)

Сьогодні – дощ. Нічна температура: +16°C, вдень: +26°C. Вітер північно-західний 4 м/с.  
Завтра – дощ. Температура вночі: +17°C, вдень: +22°C. Вітер північно-західний 5 м/с.  
У неділю – дощ. Нічна температура: +18°C, денна: +21°C. Вітер північний 5 м/с.  
■ Прогноз погоди на наступний тиждень читайте на 8 стор.

## Вперед

– понад пів століття з читачами

Передплатна вартість:

1 місяць – 18 грн;  
3 місяці – 54 грн;  
6 місяців – 108 грн.

Вартість оформлення передплати:

1 міс. – 3 грн 60 коп;  
2-3 міс. – 8 грн 20 коп;  
4-6 міс. – 10 грн 00 коп;

Передплатний індекс 61752

В районі інфікованих – уже за півтори сотні

За даними Богородчанської міжрайонної філії ДУ «Івано-Франківський ОЛЦ МОЗУ» станом на 11 червня в Тисменицькому районі виявлено 152 лабораторно підтверджених випадки COVID-19: м. Тисмениця – 16; с. Липівка – 6; с. Чукалівка – 10 (з них 1 летальний); с. Стриганці – 4; с-ще Лисець – 5; с. Братківці – 3 (2 летальних); с. Вільшаниця – 4; с. Пшеничники – 11; с. Погоня – 9; с. Чернолізці – 1 (летальний); с. Старий Лисець – 3 (2 летальних); с. Радча – 3; с. Клубівці – 1; с. Слобідка – 7; с. Посіч – 1; с. Одаї – 1; с. Драгомирчани – 1; с. Старі Кривотули – 4; с. Хом'яківка – 3; с. Марківці – 1; с. Милування – 1; с-ще Єзупіль (Єзупільська ОТГ) – 3 (1 летальний); с. Ганнусівка (Єзупільська ОТГ) – 1; с. Чернів (Івано-Франківська ОТГ) – 10; с. Узин (Івано-Франківська ОТГ) – 1; с. Підпечери (Івано-Франківська ОТГ) – 2; с. Підлужжя (Івано-Франківська ОТГ) – 4; с. Ямниця (Ямницька ОТГ) – 7; с. Сілець (Ямницька ОТГ) – 2 (1 летальний); с. Тязів (Ямницька ОТГ) – 1; с. Павлівка (Ямницька ОТГ) – 2; с. Клузів (Угринівська ОТГ) – 3 (1 летальний); с. Угринів (Угринівська ОТГ) – 9; с. Загвіздя (Загвіздянська ОТГ) – 7 (1 летальний); с. Підлісся (Загвіздянська ОТГ) – 5.

## Своє село зробити кращим



На будівельному об'єкті НВК М. Курій та Ю. Левків

Зробити своє село кращим, упорядкованим, завершити будівництво НВК – виконання цих та інших завдань ставить перед собою сільський голова Чукалівки Михайло Мирославович Курій. Влучність відомої приказки «Під лежачий камінь

вода не тече» яскраво підтверджується якраз у позитивному плані у селі Чукалівка.

### Рекреаційна зона біля ріки

Сільський голова доклав необхідних зусиль, зокрема, щоб громада завдяки участі в обласному кон-

курсі проектів місцевого самоврядування отримала співфінансування для розвитку села. До прикладу, минулого року Чукалівка стала переможцем в такому конкурсі з проектом «Рекреація – здоров'я нації».

■ Закінчення на 2 стор.

## «Пом'якшення карантину»? У Стриганцях знову пікет?

Як нам стало відомо, вчора на виїзді зі Стриганців до сусіднього села Довге і родовища вапняку, котре розробляє ТОВ «Стриганецький кар'єр», люди, що виступають проти будівництва заводу з випалювання вапна, знову перекрили дорогу. Ще у вівторок, 9 червня, вони зробили першу спробу – кілька жінок лягли на дорогу, аби не пропустити «фури» до кар'єру. Розблокувала проїзд поліція – людей правоохоронці коректно відтіснили з проїжджої частини.

Очевидно, до пожвавлення ситуації спричинило, з одного боку, «пом'якшення карантину», а з іншого – позитивний для ТОВ «Стриганецький кар'єр» підсумок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, яке відбулося 26 травня в Довгому. Це село начебто погоджується на будівництво комплексу з випалювання вапна, чий потужності будуть на землях Довгівської сільської ради. Щоправда, Мирослава Обач, голова громадської організації «Добробут, розвиток і розквіт села Довге», ще 2 червня надіслала нам до редакції цифрову копію листа з назвою «Зауваження та пропозиції до повідомлення ТОВ «Стриганецький кар'єр» про намір проводити звіт ОВД, реєстраційний номер справи 201912175014». Під цим листом є 20 підписів жителів Довгого. У супроводі до листа пані Мирослава, зокрема, пише: «Жителі с. Довге, як і раніше на громадських слуханнях 15.10.2019 р. та 20.02.2020 р., проти будівництва печей ТОВ «Стриганецький кар'єр»[...] Ми відправили листи в Міністерство енергетики та захис-

ту довкілля та управління екології та природних ресурсів» (можливо, Івано-Франківської ОДА). У «Зауваженнях...» півтора десятка позицій, які без контексту сторонньому читачеві мало зрозумілі.

Звісно, не припиняє своєї активної діяльності ініціативна група зі Стриганців. Ще до громадського обговорення 26 травня вони в письмовому вигляді «сваряться з телевизором», точніше, з телерадіокомпанією «РАІ», де, виявляється, у середині травня була передача про ТОВ «Стриганецький кар'єр», очевидно, за участі власника компанії Іллі Марчевського. Опонуючи (м'яко кажучи) Марчевському, принагідно «давши бобу» кільком односельчанам, пишучи автори ініціативної групи не оминули закидами й працівників (журналістів) телекомпанії. Вкотре не обійшли увагою й автора цієї публікації, а потім прийшли до редакції та запропонували, аби їм то надрукувати в газеті. «Інтересні» такі люди...

В. ЗАНИК

## «Дем'янів Лаз» – місце української пам'яті і скорботи!

За традицією, що склалася з 1998 року, щорічно на Зелені свята у меморіальному комплексі «Дем'янів лаз» та меморіальному сквері по вулиці Андрія Мельника товариство «Меморіал» імені В. Стуса проводить День вшанування пам'яті загиблих за незалежність України та жертв репресій комуністичного режиму.

Про масові вбивства людей в тюрмі м. Станіслава в період першої радянської окупації Галичини було відомо давно, але тільки в кінці 80-х років ХХ століття, коли стара комуністична репресивна імперська машина геть проржавіла і змушена була почати «перестройку», в нашому

краї почався бурхливий процес національно-визвольного відродження. Було засновано «Рух», «Комітет захисту УГКЦ» та історико-просвітницьке товариство «Меморіал» ім. В. Стуса, які вимагали від старої влади дати дозвіл на проведення розкопок.

■ Закінчення на 5 стор.



## Своє село зробити кращим

■ Закінчення. Поч. на 1 стор.

Ось що про це розповідає Михайло Курій: «Завдяки перемозі проекту нам вдасться реалізувати бажання громади щодо очищення місцевої річки. Через село протікає Горохолина. Уже проведено великий обсяг робіт по її очищенню. Вартість проекту становить 300 тисяч гривень, з них 265 тисяч виділено у 2019 році обласною радою, 15 тисяч – районною, а 20 – вклала сільська рада. На даному етапі, після проведення очисних робіт, ми плануємо облаштувати – і зробимо це обов'язково – відпочинкову зону біля водойми».

Звісно, вїт прагне залучити якнайкращих спеціалістів, які б розробили проект будівництва цієї відпочинкової зони, запропонували б своє якнайкраще дизайнерське бачення. Отож у селі відбудеться конкурс, а його підсумки будуть підбиватися напередодні Дня села, який традиційно проводиться останньої неділі серпня. Відпочинкова зона служитиме всій громаді, а до участі в конкурсі запрошуються всі небайдужі.

### Смачна краса – «Беррі Прикарпаття»

Зрозуміло, виграні проекти приносять додаткові кошти. Смачною красою можна назвати господарство «Беррі Прикарпаття», що відразу за селом. У ІХ обласному конкурсі проектів та програм розвитку місцевого самоврядування 2018 року Чукалівська сільська рада стала переможцем з проектом «Вирощування плодово-ягідних культур за інтенсивною технологією». Погодьтеся, 300 тисяч гривень з обласного бюджету завдяки виграному проекту – це вже успіх, як для села Чукалівка, так і для фермерського господарства «Беррі Прикарпаття». Схоперовані кошти, 300 тисяч – область, 20 – район, 10 – сільська рада, спрямовані на закупівлю теплиць. На сьогодні «Беррі Прикарпаття» – це рівні рядки (0,25 гектара) з великими уже червоними ягодами полуниці. Ще 36 сотих землі, які фермер орендує, ділянка між кладовищем і стадіоном. І саме ця територія підготовлена під встановлення теплиць. На даний час у господарстві фермера є теплиці, зведені за його власним коштом, а за отримані від проекту постануть тут згодом. Голова фермерського господарства п. Богдан Лутчин пояснює, що у вирощуванні полуниці, – як ми її звикле називаємо, а більш точна назва «суниця садова», – дуже



Русло водойми капітально очищено

важливо, щоб і дощ не падав і була провітрюваність. Тому рослини знаходяться тут під легким покриттям. Фермер розповідає, що на перших порах за ремонтентними сортами суниці садової (плодоносять, починаючи з весни, шість місяців) їздив в Італію. Там закупив розсаду, сорти «Мурано», «СвітЕнн». Урожайність, як стверджує, 40 тонн з гектара. На сьогодні фермер вже навчився сам вирощувати розсаду. Загалом у господарстві задіяно вісім сезонних робітників. Отже, створені до-



Сільський голова Чукалівки та голова фермерського господарства «Беррі Прикарпаття»

додаткові робочі місця, є і можливість для місцевих мешканців непогано підзаробити.

Серед важливих умов вирощування суниці садової, розповідає фермер, помірна вологість ґрунту, достатньо 75 відсотків. Власне, ціє умови у господарстві «Беррі Прикарпаття» і дотримуються, мають глибинний насос, також культура завдяки крапельному поливу під плівкою отримує вологу саме стільки, скільки потрібно. Ягода не торкається землі, не хворіє, у результаті екологічно чиста, має гарний товар-

ний вигляд, завше користується попитом, адже чудова й за смаковими якостями. Продають у «Беррі Прикарпаття» за принципом «ранком на полі, вечором – у вас на столі», солодку продукцію швидко розбирають покупці.

### Чукалівська мрія

Так можна сказати про майбутній Чукалівський навчально-виховний комплекс. А для здійснення цієї мрії зроблено вже досить багато. Будівництво НВК веде івано-франківська фірма «Західспецбуд», на даний час зведені два поверхи. «Невдовзі, – говорить виконуючий роботи Юрій Левків, – маємо викопати котлован для спортзалу та корпусу, де й буде підготовча група (дошкільний заклад). Плануємо також в цьому році повністю накрити приміщення. У

2019 році, інформує сільський голова Чукалівки, з державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) було виділено вісім мільйонів гривень. Сільська рада співфінансує будівництво у розмірі десяти відсотків, тобто 800 тисяч. Зрозуміло, що село скористалося коштами, отриманими від міста Івано-Франківська (Чукалівка підписала Угоду про вступ у Івано-Франківську ОТГ, а Івано-Франківська міська рада взяла зобов'язання на соціально-економічний розвиток села щорічно виділяти 1 мільйон гривень). Загалом НВК розрахований на 75 дітей, і те, що будівництво не зупиняється, дає надію, що мрія обов'язково здійсниться.

### І. ГОРОДЕЦЬКИЙ



Розкішні куці суниці садової у ФГ «Беррі Прикарпаття»

## Ефективність депутата

Як інформує Громадянська мережа «Опора», за підсумками дев'яти місяців роботи у Верховній Раді мажоритарники Івано-Франківщини 155 разів були авторами законопроектів ініціатив: 126 разів виступали співавторами колективних ініціатив і 29 ініціатив були зареєстровані індивідуально.

З семи прикарпатських мажоритарників, авторами найбільшої кількості законопроектів ініціатив стали Ігор Фріс (35 законопроектів та 4 проекти постанов) і Оксана Савчук (29 законопроектів та 7 проектів постанов). Трійку замикає Зіновій Андрійович (24 законопроекти і 5 проектів постанов). Загалом ці нардепи були авторами майже 2/3 від загальної кількості законопроектів ініціатив прикарпатських мажоритарників, при цьому з 29 законопроектів індивідуального авторства, на них припадає 28.

Наступна трійка депутатів використовувала лише практику колективного законотворення. Едуард Прошук став співавтором 19 законопроектів і 2 проектів постанов, Олександр Матусевич – співавтором 12 законопроектів і двох проектів постанов, а Володимир Тимофійчук – співавтором дев'яти законопроектів та одного проекту постанови. А Андрій Іванчук є ініціатором шести законопроектів, один з яких індивідуального авторства.

Щоправда, з усіх поданих прикарпатськими мажоритарниками ініціатив, наразі отримали підтримку і набули чинності чотири законопроекти (три з них – в активі Фріса (два колективні) та один, де співавтором є Савчук) і три проекти постанов.

Прикарпатські мажоритарники подали 526 поправок до законопроектів, з яких 15% було враховано, 3,4% враховано частково, 1,5% враховано редакційно, а 0,38% поправок наразі не мають висновків. Майже 80% всіх їхніх поправок було відхилено. Найчастіше таку практику законотворення використовував Фріс, який запропонував 270 поправок – більше половини від усіх поправок, внесених мажоритарниками Івано-Франківщини.

За перші дев'ять місяців роботи прикарпатські мажоритарники 121 раз звертались із депутатськими запитами до органів влади, які в основному адресувалися Кабміну (58 депутатських запитів) і керівникам міністерств та відомств (56 депутатських запитів). Жодного запиту не було адресовано президенту, генпрокурору і місцевим органам влади.

Найчастіше правом на депутатський запит користувалися Андрійович (44) та Савчук (42), які сукупно скерували до органів державної влади майже 2/3 від усіх депутатських запитів депутатів-мажоритарників Івано-Франківщини. Тимофійчук 15 разів скористався правом на депутатський запит, Матусевич – 8, Фріс – 7, Прошук – 5, Іванчук – жодного разу.

Під час пленарних засідань мажоритарники з Івано-Франківщини правом на виступ скористалися 61 раз. Найактивнішими тут були Оксана Савчук та Ігор Фріс. Сумарна кількість їхніх виступів складає близько 85% від загальної кількості виступів мажоритарників Прикарпаття. Зіновій Андрійович виступив під час засідань ВР шість разів, Олександр Матусевич – двічі, Андрій Іванчук – раз. Правом виступу за дев'ять місяців роботи парламенту жодного разу не скористалися Едуард Прошук і Володимир Тимофійчук.

Натомість, за даними електронної реєстрації, Тимофійчук не пропустив жодного з 94-х сесійних засідань. На 95% засідань був присутній Андрійович, на 94% – Матусевич. Решта нардепів-мажоритарників Івано-Франківщини відвідали не менше 80% засідань, а саме: Савчук – 87%, Фріс – 85%, Іванчук – 84%, а Прошук – 83%.

Відповідно, найвищий показник активного голосування також у Тимофійчука – 96%. У Андрійовича – 87%, у Матусевича – 82%. У Фріса показник участі у голосуваннях становить 76%, у Савчука – 73%, а в Прошука – 65%. Найнижчий показник участі у голосуваннях серед прикарпатських мажоритарників у Іванчука, який пропустив більше половини голосувань в парламенті – 46%.

## Навчання з COVID-19

**Цьогоріч пандемія COVID-19 внесла корективи і в навчальний процес. Діти сидять вдома, батьки не розуміють, що з ними робити, а вчителі у розпачі – ЗНО, ДПА та підсумкові іспити ось-ось повинні розпочатися. На жаль, більшість шкіл України не були готові до такого розвитку подій. Тому, щоб хоч якось відновити навчання, вдалися до використання дистанційної платформи та онлайн-уроків. Щоденно увага учнів була зосереджена у телевізорах і гаджетах.**

Чи є переваги в такому онлайн-навчання? Так. Адже учні мають можливість навчатись будь-де та будь-коли, а все, що знадобиться, – це доступ до інтернету та бажання. Учень має змогу в будь-який момент отримати необхідний матеріал для навчання. Тож проблема нестачі чи відсутності підручників та методичок зникає. Також слід зазначити, що учень завжди має онлайн-зв'язок із викладачем або репетитором, які контролюють виконання завдань та допомагають у їх розв'язанні. Діти сьогодні зростають у цифровому світі, і для них цілком природним є цифрове середовище, яке вони використовують для отримання та обміну інформацією, сьогодні для них не складає проблеми навчатися онлайн, дистанційно, навпаки – це нова цікава пригода!

У 2020 році державна підсумкова атестація для учнів 4-х та 9-х класів проводиться не буде. Про це ще місяць тому повідомила в. о. міністра освіти Любомира Мандзій. Натомість наші одинадцятикласники літо проведуть в компанії підручників. Адже зовнішнє незалежне оцінювання ніхто не скасовував, а всього лиш вирішили перенести, щоб не наражати випускників на небезпеку. В Україні у 2020 році ЗНО пройде з 25 червня до 17 липня. Під час проведення зовнішнього незалежного оцінювання в аудиторіях будуть присутні 15 учасників тестування та два інструктори. Про це сказала заступник директора Українського центру оцінювання якості освіти Тетяна Вакулєнко.

«Наразі відстань між учасниками в аудиторії становитиме 1,2 метра, кількість

учасників в аудиторії – 15, плюс старший інструктор і інструктор. Коли ми говоримо про складання ЗНО, мова йде про відсутність комунікації між учасниками».

Безперечним пріоритетом є збереження здоров'я учнів, студентів та педагогічних працівників, – підкреслила Любомира Мандзій.

«Усі пункти ЗНО повинні бути забезпеченими та комфортними, як для учасників, так і для педпрацівників та інструкторів. Карантин послаблений, але ми дотримуватимемося усіх протиепідемічних заходів. Під час тестування всі учасники та інструктори будуть забезпечені захисними масками, а пункти тестування – антисептиками і дезінфекторами», – наголосила в. о. міністра освіти і науки.

Якщо учасник ЗНО матиме температуру вищу за 37,2, його не допустять до пункту, зазначила Тетяна Вакулєнко.

«Але наразі є багато звернень від осіб, у яких підвищена температура у зв'язку з захворюванням щитоподібної залози. Ми рекомендуємо всім, у кого може бути підвищена температура не через ГРВІ, а через хронічні захворювання, мати при собі довідку від лікаря, яка б це підтверджувала», – повідомила заступник директора Українського центру оцінювання якості освіти.

Отож, бажано скласти ЗНО на найвищий бал.

**Підготувала Віталія КОГУЧ,  
студентка спеціальності  
«журналістика» ПНУ,  
випускниця Ямницького ліцею**

В ОБОРОННИХ ТОВАРИСТВАХ

## Запорука успіхів спортивно-технічного клубу

Товариство сприяння обороні України (ТСОУ) є всеукраїнським громадським добровільним об'єднанням, основна мета якого – готувати його членів до праці та захисту Батьківщини. Тисменицький спортивно-технічний клуб ТСОУ добре відомий мешканцям Тисменищини, сюди охоче йдуть повчитися водій-

горії Д, а ще ЗІЛ-130В для навчання водіїв категорії СЕ. Термін курсу на категорію С – 13 тижнів, категорію В – 10 тижнів, перепідготовки водіїв – дев'ять тижнів, СЕ – шість тижнів.

– Яким був для вас минулий рік у розрізі фінансово-господарської діяльності?

– За минулий рік надходження



Інструктор індивідуального навчання Ігор Хом'як і курсант, ветеран АТО Віктор Цапко

ського ремесла. Про трудові будні товариства розпитуємо директора Тисменицького СТК ТСОУ Михайла Марущака. До нашої розмови долучається також курсант, ветеран ОСС-АТО Віктор Цапко. Він, власне і відповідає нам на питання про те, що є запорукою успіхів у роботі товариства: «Тут працюють справжні професіонали і вчать вони по-справжньому водійського ремесла. Та найперше це стосується керівника – Михайла Івановича, якого знаю віддавна. Він усією душею вболіває за справу».

«Проблем у спортивно-технічного клубу вистачає, – продовжує розмову вже сам директор СТК. І зараз, в особливих умовах карантину тим паче. З року в рік ми стараємось забезпечити хороший результат в підготовці кадрів масових технічних професій, насамперед водіїв. Для курсантів даємо і високі теоретичні знання, і хороші практичні навички».

– Тобто, високий фаховий рівень інструкторів індивідуального навчання?

– Саме так, можемо, зокрема говорити і про професіоналізм інструктора індивідуального навчання Ігоря Хом'яка, заняття з правил дорожнього руху проводить Микола Павлюк. В автомобільному парку маємо дев'ять автомобілів, з них три вантажних, шість легкових, є також скутер, мотоцикл. Орендуємо автобус ЛАЗ для підготовки водіїв кате-



Вантажні автомобілі – складова навчально-матеріальної бази Тисменицького СТК ТСОУ

від платної підготовки курсантів становило 495 тисяч гривень. Хочу висловити вдячність районній владі: для вдосконалення матеріально-технічної бази районної організації ТСОУ, на придбання комп'ютерів і використання їх у навчальному процесі з бюджету району виділено 30 тисяч гривень.

– А скільки підготовлено водіїв, зокрема за категоріями?

зокрема до дня Збройних сил України. Також проводиться місячник патріотичної роботи, присвячений річниці перемоги над фашизмом в Європі, Дню пам'яті та примирення. Традиційно тісно співпрацюємо з районним військоматом, в активі Тисменицького оборонного товариства є чимало добрих справ.

І. ГОРОДЕЦЬКИЙ

### Тисменицький спортивно-технічний клуб Товариства сприяння обороні України проводить набір на курси водіїв категорій:

- А (мотоцикл),
- В (легкові автомобілі),
- С (вантажні автомобілі),
- Д (автобуси),
- СЕ (автопоїзди).

Звертатись за адресою: м. Тисмениця, вул. Вільшанецька, 66.  
Тел.: (03436) 2 12 34 або 067 342 14 67.

### Повідомлення про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території для будівництва багатоквартирного житлового будинку з приміщеннями громадського призначення на вул. Залізничній, 13-13 А у м. Івано-Франківську.

З метою громадського обговорення на сайті Управління архітектури, дизайну та містобудівної діяльності Івано-Франківської міської ради оприлюднено заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території для будівництва багатоквартирного житлового будинку з приміщеннями громадського призначення на вул. Залізничній, 13-13 А у м. Івано-Франківську (далі – Заява).

Заяву оприлюднено на офіційному веб-сайті Управління архітектури, дизайну та містобудівної

діяльності Івано-Франківської міської ради <https://dma.if.ua/>

Зауваження і пропозиції до Заяви подаються до Управління архітектури, дизайну та містобудівної діяльності Івано-Франківської міської ради, адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 9, тел.: (03422) 2-39-28, (0342) 50-26-80, e-mail: dma.if.mvk@gmail.com.

Строк подання зауважень і пропозицій становить 15 днів з дати даної публікації тобто до 26 червня 2020 р.

## Як боротися із слимаками

Цьогоріч на Прикарпатті слимаків багато, бо для їх розмноження були сприятливі умови. Часті зяжні дощі, хмарна погода – оптимальні умови для інтенсивного росту і розвитку слимаків. Їх поширення спостерігається переважно на забур'янистих, перезволожених ділянках, на яких вони живляться молодими рослинами та ягодами. Тому високий рівень агротехніки, виконання бур'янів, створення умов рівномірного зволоження запобігають їх масовому розмноженню.

Зимують дорослі особини та яйця у ґрунті. Тепла зима сприяла добрій перезимівлі шкідника. Наприкінці травня-на початку червня з яєць, що перезимували в ґрунті, народжуються молоді слимаки, які розвиваються два місяці, досягають за цей час зрілого віку і починають розмножуватися. Слимаки – гермафродити, кожна особина може відкласти за сезон майже 400 яєць.

Слимаки ведуть нічний спосіб життя. Вдень вони ховаються під рослинами, у верхньому шарі ґрунту, де під'їдають коріння рослин. Вночі вони вибираються зі своїх сховищ і пошкоджують рослини, грубо видаючи дірки у листі, плодах та ягодах часто знищуючи всю рослину. Присутність цього шкідника показує блискачка доріжка, яку залишає слимак переміщуючись.

Знищити слимаків повністю досить складно, проте можна суттєво зменшити їх чисельність та шкодочинність. Найкращий час для боротьби з ними травень-липень. Основні методи боротьби – агротехнічні. Насамперед, обкошування ділянок, рихлення ґрунту, міжрядний обробіток, прополювання.

Механічний спосіб – це ручний збір молюсків. Збирають слимаків з рослин та ґрунту у вологу погоду, після дощу, вночі та вранці по росі. У цей час молюски активно повзають і харчуються.

Слимаків потрібно систематично відловлювати. Для цього у місцях їхнього скупчення розкладають мокрі ганчірки, куски шиферу, фанери, дощечки, купки бур'янів, які розміщують на відстані 3-5 метрів один від одного. Їх періодично переглядають і збирають слимаків. Зібраних слимаків знищують у міцному соляному розчині, або заливають крутим кип'ятком.

Створення захисних смуг і каналів. Захисні канавки шириною 15-30 см роблять з матеріалу, що ускладнює пересування слимаків. Це може бути хвоя, вапно, тютюновий пил, гірчичний порошок, деревний попіл, мелена кава, пісок, суха тирса, мелений суперфосфат.

Досить дієвим заходом є встановлення пасток з використанням пива, або суміші дріжджів та меду. Заповніть ємність вищевказаною речовиною та заглибте її на рівні землі. Молюски підповзуть на запах і потраплять в суміш. Кожні 2-4 дні перевіряйте пастки, звільняйте від шкідників і заповнюйте новим розчином.

В боротьбі зі слимаками допомагають і відволікаючі маневри: посадка в міжряддях найбільш «смачної» для слимаків культури – салату, який і прийме основний удар на себе.

Також варто утриматися від завезення на свою ділянку ґрунту, щоб не привезти цих непроханих гостей.

Для успішної боротьби зі слимаками буває корисно перед початком перших заморозків або у час відлиг, скопати ґрунт на грядках. Справа в тому, що для зимової сплячки і відкладання своїх яєць слимаки шукають різні поглиблення або щілини, оскільки самостійно викопати нору вони не здатні. Пізніше перекопування ґрунту порушує зимовий сон цих шкідників, що сприяє загиніть потомства.

Найефективніше – це, звісно, природні вороги слимаків. Їх не так багато, але, до прикладу, хижі павуки, багатоніжки, туруни та жуки-стафіліни (хижаки) – всі вони становлять реальну загрозу цим молюскам. Люблять «закусити» молюсками жаби, вужі та ящірки, а з ссавців їх особливо полюбляють їжаки. Не гидують слимаками також голодні кури і качки.

Що стосується хімічного методу боротьби, то зараз в «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні» не зареєстровано жодного препарату. Однак в інших країнах застосовують препарати з діючою речовиною «метальдегід».

Деякі господарі посипають слимаків і ґрунт сіллю. Робити це в жодному разі не потрібно. Сіль руйнує фізико-хімічний склад ґрунту.

Любов ІВАНЮК, державний фітосанітарний інспектор  
ГУ Держпродспоживслужби в області

### Повідомлення про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території загальною площею 1.3303 га для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури (адміністративних будинків, офісних приміщень та інших будівель, які використовуються для здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з отриманням прибутку) і житлової забудови в урочищі «Герогова долина» у с. Підпечери

З метою громадського обговорення на сайті Управління архітектури, дизайну та містобудівної діяльності Івано-Франківської міської ради оприлюднено заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території загальною площею 1.3303 га для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури (адміністративних будинків, офісних приміщень та інших будівель, які використовуються для здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з отриманням прибутку) і житлової забудови в урочищі «Герогова долина» у с. Підпечери (далі – Заява).

Заяву оприлюднено на офіційному веб-сайті Управління архітектури, дизайну та містобудівної діяльності Івано-Франківської міської ради <https://dma.if.ua/>

Зауваження і пропозиції до Заяви подаються до Управління архітектури, дизайну та містобудівної діяльності Івано-Франківської міської ради, адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 9, тел.: (03422) 2-39-28, (0342) 50-26-80, e-mail: dma.if.mvk@gmail.com.

Строк подання зауважень і пропозицій становить 15 днів з дати даної публікації тобто до 26 червня 2020 р.

## Насильство чи просто стиль поведінки

Сьогодні в Україні є чимало сімей, які борються з явищем насильства відкрито й не замовчують проблеми, відстоюючи свої права. І це дійсно правильне рішення, гідне наслідування. Але, на жаль, таких прикладів набагато менше, ніж тих, коли про проблему мовчать чи намагаються розв'язати її самотужки. Такі люди бояться осуду з боку родичів, друзів, знайомих, чим самі себе наражають на ще більшу небезпеку. Мовляв, краще все перетерпіти, бо згодом все можливо зміниться. Але ні та ще раз ні! Людина не іграшка, якою можна гратися, а потім кинути як не потрібну річ. Людині даються права та свободи.

Виявляється, що багато хто насилля в сім'ї вважає лише методом виховання чи виявом авторитету батьків для своїх дітей. Натомість насиллям є будь-які умисні дії однієї людини стосовно іншої, якщо ці дії порушують права й свободи, завдають їй фізичної, моральної чи психологічної шкоди. Розрізняють велику кількість видів насильства, а саме: сімейне (умисний фізичний, сексуальний, психологічний чи економічний тиск); сексуальне (сексуальні домагання, зґвалтування); фізичне (завдання тілесної шкоди); психологічне (стежен-

ня, погрози, залякування, шантаж, приниження); економічне (заборона працювати та вчитися, фінансовий контроль, свідоме руйнування та пошкодження майна).

Якщо ви відчуваєте страх, злість, постійний фізичний чи моральний біль, сором, стурбованість, то знайте, що ці емоції відчують ті, хто ймовірно зазнали насильства, хоч, може, і не усвідомлюють цього.

Таку інформацію повинна знати кожна свідомо людина. Якщо з вами відбувається щось подібне, то потрібно негайно звернутися до відповідних

служб, а саме: поліція за номером 102, служба у справах дітей, зателефонувати на Національну «гарячу лінію» за номером телефону: 0 800 500 335 або з мобільного 116 123, звернутися до лікарні чи поліклініки. Ви повинні розуміти, що вам у будь-якому випадку допоможуть. Це можуть бути ваші друзі, батьки, класний керівник, психолог чи будь-яка інша людина.

Також в Україні є представництво ЮНІСЕФ. Їхнє гасло: «Єднаймося заради дітей». Головна ціль цієї організації, щоб кожна дитина народжувалася з правами, щоб кожна дитина мала право зростати в турботливому родинному середовищі та бути захищеною від жорстокого поводження й насильства, щоб мала право брати участь у прийнятті рішень, що її стосуються, і право на гідне ставлення до себе.

Як свідчить статистика, щорічно в Україні гинуть 600 жінок від домашнього насильства. Для порівняння, середньорічна кількість жіночих смертей внаслідок військових дій – 174.

18% чоловіків в Україні вважають, що мають право побити

жінку, якщо вона зрадила. У той же час інше дослідження щодо сприйняття та виправдання жінками насильства над собою показало, що 22% українок вважають, що в окремих випадках заслужили насильство.

Від 1 до 3 млн дітей в Україні стають свідками або жертвами домашнього насильства, зокрема, психологічного.

Кожен десятий українець вважає, що «шльопнути» дитину по сідницях не є насильством у певних випадках. Лише третина українців сприймає демонстративне ігнорування дитини як насильство.

Це дуже серйозна ситуація. Але вирішення з будь-якої ситуації є. Головне не сидіти, склавши руки, та думати, що все минеться. Адже, вчинивши раз, насильник буде чинити так і надалі. Робіть правильні висновки, бо це ваше життя, яке ви повинні прожити щасливо. Головне зробити перший крок і не відступати. Не переживайте та не закривайтеся у собі, бо згодом ви будете раді життю та викинете з голови всі минулі негаразди.

## Інтернет у період карантину

Ситуація, яка зараз панує у світі, змусила нас всіх шукати порятунку у своїх гаджетах, щоб не з'їхати з глузду в ізоляції. Люди намагалися замінити живе спілкування, дружні посиденьки, обмін емоціями та прогулянки на вулиці соціальними мережами. Хоча зараз карантин послаблюють, не кожен наважується повністю, у всіх сферах життя, вийти з ізоляції. Така близькість людей із смартфонами, комп'ютерами та іншими електронними товаришами може мати багато позитивів, але й негативів.

Тож розпочнемо з хорошого. Соціальні мережі дають



нам змогу реалізовувати себе як особистість, створювати власні блоги, влоги, акаунти, канали, розробляти для них контент, який може бути цікавим для інших користувачів. Також можна непогано заробляти: розвивати свій бізнес, продавати різного виду товари. Якщо підійти до цього онлайн-бізнесу серйозно та креативно – то є можливість стати не тільки відомою людиною, але і досить забезпеченою.

Простори мереж – це суцільна інформація, з якої ми можемо брати для себе багато корисного та цікавого, не докладаючи великих зусиль, щоб знайти потрібне. Сучасні відеоблоги зможуть замінити вам репетиторів, тренерів та навіть психологів, якщо правильно до цього підійти.

Змога знайти друзів, знайомих, однодумців теж спонукає людину приєднатись до цієї мережевої павутинки. Однак вона долучається туди, не розуміючи, що виплутатись звідти практично неможливо.

От ми й плавно перейшли до темної сторони медалі, таких вже, можна сказати, рідких нам Facebook, Instagram, Twitter та інших соцмереж. Безумовно, що надмірне користування телефоном, комп'ютером, планшетом чи іншою технікою приносить колосальну шкоду здоров'ю. У людини псується зір, перевантажуються суглоби, погіршується постава. Чимало травм зазнає і психічне здоров'я. Коли ми надто багато приділяємо уваги віртуальному, то втрачаємо зв'язок із реальністю, формується так звана залежність. Наслідком цього можуть стати стреси, дратівливість, стомлюваність. Можна навіть почати депресувати. Особливо якщо читати чи переглядати якісь песимістичні матеріали.

Крім того, напевно, кожен із нас якоюсь мірою залежить від думки оточення, і в соціальних мережах це добре видно. Кількість «лайків» чи вподобань для деяких осіб є такою важливою складовою життя, що через них вони ладні творити аморальні вчинки, лаяться, вводити в оману своїх підписників фейковими фото, добряче обробленими в фотошопі, змінювати своє тіло до невпізнанності, щоб дорівнятися до «модних тенденцій». А коли це не приносить бажаного результату – то деякі особи навіть сходять з розуму. А люди, які теж хочуть гарно виглядати, бути відомими, але не мають на це достатньої кількості коштів чи можливостей, ті, хто є, так би мовити, непримітними користувачами, заздять першим, замикаються в собі та занижують свою самооцінку.

Невід'ємною частиною мережевої павутини є також пропаганда поганих звичок, насильства та порнографії, що штовхає до наслідування в реальному житті.

Отже, не можна вважати соціальні мережі чимось тільки хорошим або лише поганим. Там, як і в усьому, є свої плюси й мінуси. Але це не означає, що через недоліки нам потрібно відмовлятися від Інтернету, потрібно просто навчитись правильно та в міру користуватись ним і відфільтровувати інформацію. Особливо в період карантину. Нам всім треба розумно розподіляти свій час вдома і не захоплюватись віртуальною реальністю. Можна, наприклад, почати читати книги (бажано не онлайн), займатись спортом, гімнастикою або медитувати. Та й зрештою у нас є величезна нагода проводити години зі своїми найближчими людьми.

## Відпочинок за кордоном чи в Україні?

Цьогорічна ситуація з пандемією є дуже проблематичною для організації літнього відпочинку. Поширення Covid-19 перевернуло всі можливі плани людей подорожувати світом. Одні зневажають заборони та роблять те, що вважають за потрібне, а інші шукають якусь альтернативу, щоб і себе захистити й водночас відпочити. Найкраще рішення не виїжджати за кордон, а провести чудове літо в Україні, де є безліч прекрасних місць, вартих того, щоб їх відвідав кожен українець, а також іноземець.

«Для цього готелі, пансіонати, туристичні бази та клінічні санаторії розробили план, як саме потрібно працювати в умовах карантинних обмежень», - повідомив глава Асоціації індустрії гостинності України Олександр Лієв на своїй сторінці в Facebook. – Відомо, що серед головних вимог – постійна дезінфекція, безпечна відстань, а також особистий захист і дотримання основних правил безпеки».

Також він провів на своїй сторінці у Facebook опитування: «Ви плануєте цього року відпочинок? Де?». На це запитання

17% відповіли, що оберуть відпочинок за кордоном, а 83% – в Україні.

Які ж цікаві місця нашої країни можна обрати? Серед них, скажімо, Шацькі озера. Це унікальна туристична перлина Волині. Також приваблює Лемурівське озеро, що знаходиться поблизу села Григорівка в Чаплинському районі на Херсонщині. Озеро унікальне не лише завдяки незвичному яскраво-рожевому кольору, але й дивовижними цілющими властивостями. Сюди, окрім туристів, щороку приїждить кілька тисяч,



Олешківські піски

аби лікувати суглоби та шкіру від різних захворювань.

Варті уваги й Олешківські піски – єдина українська пустеля. Саме тут чисте синє небо зустрічається з гарячими жовтими пісками.

А невелике містечко Вилкове, або Вилків називають українською Венецією. Знаходиться воно в Кілійському районі на Одещині.

Варто відвідати також печеру Оптимістичну. Зна-

ходиться вона на Тернопільщині. Це найдовша у світі гіпсова печера – понад 260 кілометрів! Саме тут знайдено найбільше підземне озеро.

Отже, Україна багата прикладами, які ви ніде більше не побачите. Тому не перетинайте кордони, а залишайтеся тут та пізнайте свою країну. Але не забувайте про епідемію та дотримуйтесь основних правил безпеки.

## Борщівник Сосновського – «ворог» національного масштабу

Борщівник – рослина, що походить із Кавказу, де місцеві жителі використовували його молоде листя для приготування овочевих супів і борщів, звідки і виникла його назва. У флорі України зустрічається п'ять видів борщівника і найпоширеніший борщівник Сосновського. У гірській місцевості Івано-Франківської, Чернівецької та Закарпатської областей зростає карпатський, європейський та пальчастий борщівник.

Проблему з цим бур'яном сім'ю можна ставити в ряд з безробіттям, еміграцією населення, бюрократією чи поганими дорогами. Адже вона стала правдивим лихом. Випадки ураження борщівником викликають алергичний процес. Виглядають вони як опіки, у результаті яких з'являються пухирі. Загалом, окрім безпосереднього дотику до борщівника, шкідливий і його сік, який є дуже токсичним. Найбільша небезпека полягає в тому, що багато людей навіть не підозрюють про небезпеку цього бур'яну. Нерідко, маленькі діти, які проживають у селах, граються на моріжку, не підозрюють, яка не-

безпечна рослина ховається між трави. Саме через невідповідальність батьків, держави, дитвора потрапляє до лікарні.

Але для розв'язання цієї проблеми потрібна серйозна державна допомога, цільове фінансування та контроль за виконанням програм з боротьби проти борщівника Сосновського. Також могли б долучитися інвестори, які вкладують ресурси в розвиток сільськогосподарського виробництва, туризму тощо. Практика показала, що механічні заходи боротьби не забезпечують належних результатів – борщівник досить активно відростає від кореневої системи

та відновлюється проростанням насіння. Оскільки рослина є небезпечним видом, то необхідно систематично виконувати запобіжні заходи з її поширення. Ними можуть бути: випасання – молоде листя рослини поїдають вівці та велика рогата худоба; систематичне викошування; зрізання товстих коренів на глибині 8-12 см, що забезпечує знищення рослини. Найефективніший спосіб боротьби – хімічний, який потрібно використовувати навесні, на початку вегетаційного періоду борщівника. Також можна скосяти рослину та посипати землю сіллю, після цього бур'ян більше не виросте.

Отже навчати дітей розпізнавати борщівник Сосновського і обходити його стороною. У випадку доторку до рослини, ураження, уникайте потрапляння на місце дотику прямого сонячного проміння, яке посилює опік. Якнайшвидше поийте місце дотику мильною во-

дою або розчином харчової соди. У крайньому разі промокніть вологою серветкою, доки не з'явиться можливість промити шкіру. Негайно прикрийте місце контакту з рослиною від сонця. Удома на обличчя ділянку слід покласти серветку, змочену у розчині фурациліну. Підійде також міцний чорний чай, кора дуба (столову ложку кори залити двома склянками води і кип'ятити 10 хвилин). У таких випадках знадобиться також аерозоль «Пантенол», гель «Рятувальник» тощо. Якщо опіки отримали маленькі діти або коли на тілі утворилися великі пухирі, то слід обов'язково звернутися по допомогу до лікаря. Пухирі самому проколювати не можна, бо коли в рану потрапить інфекція, рана загоюватиметься довше і гірше.

Олена ГОРБАТЮК,  
студентка спеціальності  
«Журналістика» ПНУ

Інна БОНДАРЕНКО,  
студентка спеціальності «Журналістика» ПНУ

# «Дем'янів Лаз» – місце української пам'яті і скорботи!

■ Закінчення. Поч. на 1 стор.

14 серпня 1989 р. старший слідчий прокуратури Івано-Франківської області, юрист 1-го класу М.М. Данилів порушив кримінальну справу №63953 за заявою громадянина Данилишина Володимира Теодоровича, який заявив, що влітку 1941-го після нападу Німеччини на Радянський Союз, військами НКВД в урочищі «Дем'янів Лаз» були зариті останки розстріляних громадян.

21 вересня 1989 р., на Різдво Пресвятої Богородиці безбожна влада нарешті дала дозвіл на початок розкопок, сподіваючись, напевно,



що члени цих товариств не підуть копати у велике християнське свято і можна буде скасувати дозвіл. Але після церковних Богослужінь, люди прийшли до Лазу і розкопки розпочались. Присланий Тисменицьким райвиконкомом екскаватор почав рити «шурфи» шаховим способом через кожні два метри. У першому ряду викопали 14 таких ям, але нічого не знайшли. Тільки завдяки свідченням жителя Пасічної Богдана Він-



тоняка, який будучи тоді 11-літнім хлопчиком пробрався до місця поховань, екскаватор о 16 год. 15 хв. викопав фрагмент людського скелета із шматком одягу.

Розкопки тривали сорок днів. На місці їх проведення працювали

дві групи судмедекспертів. Всього в Дем'яновому Лазі було ексгумовано й досліджено кісткові останки



524 людських скелетів, 359 з яких відносяться до скелетів чоловічої статі, 151 – до скелетів жіночої статі, а статі 14 останків скелетованих трупів не вдалося встановити.

В числі перших, хто брав участь у веденні розкопок, у Дем'яновому Лазі були: Зіновій Дума, Іван Павликівський, Степан Каспрук, Роман Круцик, Тарас Майстришин, Оксана Ольшанська, Іван Гривнак, Федір Ковтун, Богдан Федунів, Богдан Веретко, Любомир Вірстюк, Роман Шевчук, Антін Овчар, Валентин Смоловик, Богдан Вінтоняк,



Василь Піцур, Ярослав Федик, Володимир Вінтоняк, Василь Дяків, Степан Федик. Це був основний кістяк двох робочих груп. Пізніше вже десятки добровольців пропонували свої послуги. 30 років по-

спіль на Зелених свята приходять сюди люди, щоб вшанувати знищених кремлівськими недолюдками наших співвітчизників. Приходять ті, що не збайдужіли, що не забули, якою ціною далася нам незалежність. Приходять ті, що готові відстоювати її і зараз...

Цьогоріч, в умовах ще діючого карантину, до меморіалу не змогли прибути багато учасників розкопок і родичів репресованих патріотів, які є похилого віку. Віче і панахи-

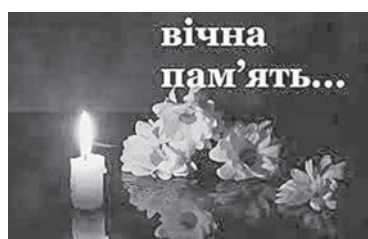
да проходили безпосередньо біля шести могил жертв комуністичного терору. Відкривав захід новопризначений голова облдержадміністрації Віталій Федорів, родом з с. Братківці. Його родичі разом з іншими мешканцями села брали активну участь у визвольних змаганнях, за що були репресовані окупаційними режимами. В. Федорів зазначив, що могили «Дем'янового Лазу» мають бути місцем тиші і пошанування пам'яті полеглих героїв. За ним виступив міський голова Івано-Франківська Руслан Марцінків,

який щороку і не раз буває тут і багато робить для благоустрою комплексу. Прибула і народний депутат України пані Оксана Савчук, яка подякувала всім учасникам віча за те, що не забувають про знищених окупантами наших краян.

Також слово мали: Ярослав Коретчук, директор музею визвольної боротьби ім. С. Бандери; Василь Тимків, голова обласного товариства «Меморіал» ім. В. Стуса, директор комунального підприємства «Пам'ять»; Омелян Левицький, учасник всіх розкопок на території області, судово-медичний експерт. Панахиду за померлими відправили священники греко-католицької церкви, як це було під час перших відправ у далекому 1989 році, коли церква була ще поза законом.

Вічна пам'ять полеглим! Слава Україні! Героям слава!

Михайло ФРЕЙК, завідувач музею «Дем'янів Лаз»



Вічна пам'ять...

ним знавцем своєї справи. Висловлюємо глибоке співчуття рідним і просимо Всевишнього прийняти душу колеги до Царства Небесного.

Ти не пішла від нас у небуття,  
Ти в наших душах будеш вічно жити,  
Бо щирим, відданим було Твоє життя,  
Ти будеш з неба ясною зорею нам світити.

## Повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акту

Відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» Хом'яківська сільська рада повідомляє про оприлюднення в газеті «Вперед» проекту рішення Хом'яківської сільської ради «Про затвердження технічної документації з нормативно грошової оцінки земель населеного пункту с.Хом'яківка Хом'яківської сільської ради»

Розробник проекту рішення: Виконавчий комітет Хом'яківської сільської ради.

Зауваження та пропозиції в письмовій формі приймаються протягом одного місяця з дня оприлюднення проекту рішення за адресою: вул. Шевченка, 26, с. Хом'яківка, Тисменицький р-н, Івано-Франківська область, Хом'яківська сільська рада.

## ХОМ'ЯКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ТИСМЕНИЦЬКИЙ РАЙОН ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ РІШЕННЯ (проект) Про затвердження технічної документації з нормативно грошової оцінки земель с. Хом'яківка Хом'яківської сільської ради

Розглянувши технічну документацію з нормативно грошової оцінки земель села Хом'яківка Тисменицького району Івано-Франківської області, розроблену ДП «Івано-Франківський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою», керуючись ст. 271 Податкового кодексу України, ст. 23 Закону України «Про оцінку земель», ст. 9 Закону України «Про державну експертизу земельпорядної документації», ст. 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» п. 34 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», наказу Мінагрополітики від 25.11.2016р. №489 «Порядок нормативної грошової оцінки земель населених пунктів», сільська рада вирішила

розроблену ДП «Івано-Франківський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою».

2. Затвердити середню (базову) вартість одного квадратного метра земель с. Хом'яківка в розмірі 84,46 грн/м.кв.

3. Внести в дію технічну документацію з нормативної грошової оцінки земель с. Хом'яківка Хом'яківської сільської ради Тисменицького району Івано-Франківської області з 01.01.2021 року.

4. Визнати таким, що втрачає чинність з 01.01.2021 року рішення Хом'яківської сільської ради від 06 вересня 2012 р. «Про затвердження технічної документації з нормативно грошової оцінки земель населених пунктів Хом'яківської сільської ради»

5. Офіційно оприлюднити прийняте рішення до 15 липня 2020 року в газеті «Вперед».

В. о. сільського голови  
М. ЯЦКІВ

## Оголошення Єзупільської об'єднаної територіальної громади про проведення конкурсу з визначення виконавця надання послуг з вивезення побутових відходів на території селища Єзупіль і села Ганнусівка

1. Найменування, місцезнаходження організатора конкурсу. Виконавчий комітет Єзупільської ОТГ, Україна, 77411, Івано-Франківська область, Тисменицький район, селище Єзупіль, вул. С. Бандери, 50.

2. Підстава для проведення конкурсу. Рішення виконкому Єзупільської ОТГ від 26.05.2020 року «Про проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території с-ща Єзупіль та с. Ганнусівка».

3. Місце проведення конкурсу: 77411, Івано-Франківська область, Тисменицький район, селище Єзупіль, вул. С. Бандери, 50.

Дата: 14 липня 2020 року о 10.00.

4. Прізвище та посада, номер телефону особи, в якій можна ознайомитися з умовами надання послуг з вивезення побутових відходів: Кудряк Світлана Дмитрівна – голова конкурсної комісії, секретар ради. Тел.: (03436) 51-2-16.

5. Кваліфікація, вимоги до учасників конкурсу:

5.1. Наявність матеріально-технічної бази.

5.2. Вартість надання послуг у гривнях.

5.3. Досвід роботи з надання послуг з вивезення побутових відходів.

5.4. Наявність працівників відповідної кваліфікації в достатній кількості для надання послуг з вивезення побутових відходів.

6. Обсяг послуг з вивезення побутових відходів та вимоги щодо якості надання послуг згідно з Критеріями, що визначають відповідно до Правил надання послуг з вивезення побутових відходів.

Орієнтовні річні обсяги вивезення ТПВ – 120 тонн.

7. Для участі в конкурсі учасник конкурсу надає на розгляд конкурсній комісії: заяву про участь в конкурсі; копії установчих документів, завірені належним чином; документи, які засвідчують повноваження представника; інформацію про послуги з критеріями та фінансовий стан.

8. Характеристика території, де повинні надаватися послуги з вивезення побутових відходів: територія селища Єзупіль: 30 вулиць; загальна кількість населення – 3005 осіб; кількість господарств – 900.

Територія с. Ганнусівка: 17 вулиць; загальна кількість населення – 1173 осіб; кількість господарств – 335.

9. Характеристика об'єкта поводження з побутовими відходами.

Полігон твердих побутових відходів поблизу села Рибне Тисменицького району Івано-Франківської області.

10. Способи, місце та кінцевий термін подання конкурсних пропозицій.

Заяви приймаються за адресою: 77411, Івано-Франківська область, Тисменицький район, селище Єзупіль, вулиця С. Бандери, 50.

Графік роботи: з понеділка по четвер з 9.00 до 18.15, п'ятниця з 9.00 до 17.00. Конкурсні пропозиції учасники повинні подаватися особисто або поштою конкурсній комісії у конверті, на якому зазначаються повне найменування і місцезнаходження організатора та учасника конкурсу.

Кінцевий термін подання конкурсних пропозицій – 13.07.2020 року до 12.00.

Методоб'єднання вчителів історії та суспільствознавства з сумом сприйняло звістку про те, що відійшла у вічність колега, чудовий наставник, методист РВО Світлана МIRONІВНА МАЗАК. Не почуємо більше її мудрої поради, не відчемо надійної підтримки, не побачимо щирого погляду й теплої усмішки. Але у пам'яті тих, хто її знав, вона залишиться відмін-

## НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

- Поникли квітки картоплі – бути негоді.
- Небо хмарне, а квіти жовтцю відкриті – дощу не буде.
- Ворони каркають – на негоду.

14 червня

- Якщо в цей день іде дощ, то така погода буде до кінця місяця.

16 червня – Луки

- Придивлялися, звідки дме вітер, з півдня – ярвим хороший ріст, з північного заходу – до негоди, мокрого літа, зі сходу – на хвороби.
- Дощ увесь день – буде багато грибів.

18 червня – Дорофія

- Починаються найкоротші, горобині ночі. На сході сонця спостерігали за вітрами, якщо погода тепла і ясна – зерно буде велике.

## ПОГОДА



У понеділок, **15 червня** – дощ. Температура вночі: +13°C, вдень: +20°C. Вітер північний 3 м/с.



У вівторок, **16 червня** – дощ. Нічна температура: +14°C, денна: +21°C. Вітер північно-західний 2 м/с.



У середу, **17 червня** – дощ. Температура вночі: +15°C, вдень: +24°C. Вітер північно-західний 1 м/с.



У четвер, **18 червня** – дощ. Нічна температура: +17°C, денна: +22°C. Вітер північно-західний 2 м/с.



У п'ятницю, **19 червня** – дощ. Температура вночі: +17°C, вдень: +20°C. Вітер північно-західний 5 м/с.

Прогноз погоди подано за  
Інтернет-сайтом  
gen.gismeteo

## Вперед

Громадсько-політична газета  
Засновник і видавець:  
ПП «Редакція часопису «Вперед»».  
ІФ № 580-325ПР. Від 26.12.2018 р.  
Індекс 61752.

Редактор Володимир ЗАНИК

Рукописи не повертаються і не рецензуються. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє думку авторів. Передруки допускаються тільки за згодою редакції.

Розрахунковий рахунок IBAN  
UA 04 336677 00000 26008052560160  
код ЄДРПОУ 02472988

Адреса редакції: УКРАЇНА,  
76010, м. Івано-Франківськ,  
вул. Короля Данила, 11.  
Телефон: (0342) 51-13-74.  
E-mail: vpered.gazeta@gmail.com  
Комп'ютерний набір  
та верстка редакції.

Віддруковано в друкарні видавництва  
«Місто НВ» вул. Чорновола, 23.  
Зам. 1009. Тираж 1600.

Неперевершений  
Ерделі

В Івано-Франківському музеї мистецтв Прикарпаття експонуються твори художників Закарпаття, серед яких, зокрема, «Портрет чоловіка» Адальберта Ерделі. Це митець зі світовим іменем. Твори художника є в багатьох приватних збірках колекціонерів у всьому світі. І картини Ерделі цінуються так, що за ними полює криміналітет. У 2014 р. уночі в будинок, де раніше мешкав митець, увірвалися бандити і винесли 48 його творів. Пограбування стало невиліковною травмою для його літньої дружини, яка невдовзі після цього померла. Злочин не розкритий донині...

Хто ж він – цей неперевершений Ерделі. Адальберт Михайлович Ерделі – український живописець, один з основоположників закарпатської школи живопису. Працював переважно в жанрі портрету, пейзажу, натюрморту. З 1911 по 1915 навчався в Будапештській академії мистецтв. З 1922 – 1926 рр. – у Мюнхені. У 1927 р. разом Й. Бакшаєм

заснував Ужгородську художню школу, а у 1931р. Товариство діячів образотворчих мистецтв у Прикарпатській Русі. У 1929 р. – 1931рр. працював у Парижі, де познайомився з імпресіонізмом і фовізмом. Викладав малювання у Мукачівській гімназії.

З 1945-1955 рр. працював у училищі прикладного мистецтва в Ужгороді.



Цьому живописцю були відкриті найкращі мистецькі кола Європи. Він міг легко досягти всесвітньої слави за кордоном. Натомість віддав перевагу Закарпаттю. Ерделі, завдяки сміливості, динаміці та надзвичайності колірних композицій, створив неповторні твори. Більшість із них зайняли почесне місце

в експозиціях музеїв України та зарубіжжя. Він чудовий педагог, який виховав плеяду закарпатських художників. Відрізнявся високою працездатністю, писав легко і захоплено. А. Ерделі автор більше 1000 картин. Вважав себе послідовником французького імпресіоніста Поля Сезанна, сповідуючи тезу: «Мистецтво і любов».

У 1955 р. він намалював барвистий портрет «Юна танцівниця Клара Балог», що змінило долю художника. У Московському великому театрі проходив концерт учасників Декади українського мистецтва, на якому К. Балог танцювала закарпатський танець, що сподобався Сталіну, і її запросили у логу диктатора. А в Ужгороді це посприяло тому, що А. Ерделі нарешті в 1954 році дозволили організувати персональну виставку. Через рік художника не стало.

Анна ШЕРЕМЕТА, старший науковий працівник Музею мистецтв Прикарпаття

## Кров людська – не водиця

Цієї неділі, 14 червня, населення планети вшанує благородних людей, які жертвують своєю кров'ю за здоров'я та життя інших. Це – донори крові. Всесвітньою асамблеєю охорони здоров'я такий день був запроваджений 15 років тому. Ніхто не сумнівається, що кров – дуже цінний, життєво необхідний матеріал не лише для людського організму, а й життя тварин. Ця рідка сполучна тканина виконує масу важливих функцій та володіє великою кількістю унікальних властивостей. Ось трохи цікавої інформації про неї.

Кров людини складається з рідкої частини плазми та «формених» елементів: клітин лейкоцитів і постклітинних структур еритроцитів, тромбоцитів. Вона циркулює системою судин під дією сили скорочень серця і безпосередньо з іншими тканинами тіла не контактує через наявність спеціальних бар'єрів. У всіх хребетних кров має зазвичай червоний колір (від блідо- до темно-червоного), яким вона зобов'язана гемоглобіну, що міститься в еритроцитах. У деяких

молосків і членистоногих кров має блакитний колір завдяки гемоціаніну. У нас вона є або венозною (темного відтінку), або артеріальною (червоною).

Основна функція крові – перенесення кисню від органів дихання до усіх решта органів та тканин, а вуглекислого газу – у зворотному напрямку. Здатність крові зв'язувати кисень і віддавати його тканинам зумовлена наявністю в ній пігментів (зокрема, гемоглобіну). Кров також переносить поживні речо-

вини від шлунково-кишкової системи до тканин організму. А ті речовини, які непотрібні, прикріплюються до органів виділення (нирок, шкіри). Завдяки такій властивості як здатність згортатися, ми при незначному пораненні не стікаємо умиць кров'ю.

Крім згаданої транспортної функції, здатності зв'язувати кисень, кров має захисні функції. Її лейкоцити забезпечують нам імунітет, захист від чужорідних організмів, опір шкідливим клітинам, зокрема злоскісним. Кров також забезпечує нам терморегуляцію – підтримує необхідну температуру тіла. І це ще далеко не всі ролі крові.

Типова вага крові в нашому організмі становить 8% від ваги тіла, а 5% її запасів знаходиться безпосередньо в серці. Від 15 до 20% крові надходять

в центральну нервову систему і мозок, 22% в нирки.

Одним з критеріїв відмінності крові тії чи іншої людини є група. І саме 14 червня 1868 р. народився австрійський лікар, імунолог Карл Ландштайнер, який поділив кров на групи і отримав за це Нобелівську премію. Учений виявив, що в одних людей в крові певні білки зовсім відсутні (група крові 0), у деяких був білок одного типу (група крові А), у третій – білок іншого типу (група крові В). Четверту групу виділили пізніше наступники Ландштайнера. І тоді ж чеський вчений Ян Янський дослідив, які групи є між собою сумісні (він запровадив позначення римськими цифрами).

Кров – це унікальна речовина і вивчення її не припиняється. А наука, що цим займається, називається гематологією.

Підготувала  
Вероніка ЗАНИК

## Поздоровляємо!

Сільський голова Угринівської ОТГ, члени виконкому, депутатський корпус вітають із Днем народження керівника народного аматорського тріо бандуристів сім'ї Вівчаренків, талановитого педагога й музиканта **Галину Михайлівну ВІВЧАРЕНКО**.



Щиро бажаємо Вам незгасного творчого запалу, великого натхнення, моря квітів, поваги й любові, родинного тепла, безмежного почуття щастя, міцного здоров'я та благословенного Богом довголіття! Нехай збуваються Ваші задуми й мрії, нехай небо над Вами буде блакитним, світ до Вас усміхається, а в серці лунає дзвінка й ніжна українська пісня!

## Вітаємо!

Сільський голова Угринівської ОТГ, члени виконкому, депутатський корпус вітають із Днем народження депутата сільської ради, колегу **Оксану Несторівну АРТИМ**.

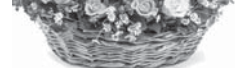
Бажаємо Вам успіхів і задоволення від праці на благо громади, безлічі щасливих митей в особистому житті, доброї долі, родинної злагоди, домашнього затишку й достатку. Нехай Господь обдарує усіляким добром, повагою й підтримкою людей, здійсненням мрій та міцним здоров'ям на довгий прекрасний вік!



## З ювілеєм!

Із чудовою датою, 50-річним ювілеєм здоровлять колегу, депутата сільської ради Угринівської ОТГ **Романа Лазаровича ВІВЧАРЕНКА**

сільський голова Угринівської ОТГ, виконком, депутатський корпус.



Сердечно бажаємо ювіляру, щоб у кожному добром ділі, на усіх життєвих шляхах Вам таланило. Хай не згасає життєва енергія, а Ваш досвід завжди приносить користь людям та повертається їхньою пошаною і вдячністю. Нехай цей ювілей буде лише життєвим екватором, за яким очікують безліч планів та їх успішне втілення. Упевненості, оптимізму, душевної щедрості, енергії й завзяття. Щоб усе ладналося і в праці, і в домі, і в будень, і на свято. Добра й добробуту Вам. А найперше нехай Господь дарує міцне здоров'я на сто літ щасливого життя!

## Вітаємо!

День народження – свято особливе для кожного з нас. Воно сповнює кожного святковим настроєм, радістю. Тож з цієї нагоди районна рада та райдержадміністрація щиро здоровлять: **ВІТВИЦЬКУ Галину Романівну**, 14.06.1963 р. н., сільського голову с. Посіч;

**ДМИТРИВА Ігоря Олеговича**, 14.06.1985 р. н., начальника Тисменицького районного відділу Управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України в області;

**ШКРОМИДУ Ольгу Миколаївну**, 17.06.1989 р. н., консультанта відділу організаційно-правової роботи виконавчого апарату районної ради;

**ГРИНИШИНА Павла Васильовича**, 18.06.1980 р. н., начальника відділу ведення Державного реєстру виборців районної державної адміністрації;

**МАКАРА Івана Петровича**, 19.06.1964 р. н., депутата районної ради.

Хай доля намітить вам років багато,  
Відпустить здоров'я, щастя й добра,  
Хай повниться ласкою рідна хата,  
Багато в ній буде людського тепла.  
Хай несуть тільки радість з собою роки,  
Хай збудуться бажання, мрії й думки,  
Щоб радісний настрій у серці не гас,  
А щедря доля усміхалась не раз!

Матушка Агафія  
має дар Божий і  
благословення самої Ванги

У руках матушки Агафії є Божа сила на допомогу людству

Знімає пороби, вінець безшлюбності. Допомагає у бізнесі, об'єднує сім'ю. Повертає чоловіка або дружину в сім'ю. Дарує жінкам щастя материнства.

За кожного хто звернувся іде молитва одночасно у 33 монастирях і святих джерелах. Допоможе ставити дітей на правильний шлях. Ставить охорону по старовинній книзі на все життя.

Усі ці люди безмежно вдячні матушці Агафії за допомогу

З великою вдячністю до матушка Агафії звернулася сім'я Кириченків за те, що допомогла їм з'єднати сім'ю. Виникли непорозуміння, чоловік подався до Чехії на заробітки. Здалося б стосункам прийшов кінець, проте матушка Агафія, на їх прохання, допомогла відновити стосунки.

Анастасія Карпенко, до 35 років не могла ані знайти другої половинки, ані вийти заміж. Самотність супроводжувала її усі роки. Після звернення до матушки Агафії, все змінилося. Анастасія тепер заміжня, виховує дитинку.

Сім'я Михайленків довгий час не могли мати дітей. 12 років консультацій у лікарів. Обоє були здоровими. А після спілкування з матушкою Агафією, невдовзі з'явилися малюта-близнята.

Тел.: (067) 439 63 02  
прийм, як особисто, так і на відстані

Дозвіл МОЗ 1468  
від 10.01.2019